

Pr. 447/2023
CEB, AY

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/20156 din 15.12.2023

La nr. 447 din 06.12.2023

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind importul unui mijloc de transport (Opel model Movano, cu n/i VN1J9CMH632905528, anul fabricației 2005, clasificat la poziția tarifară 8703).

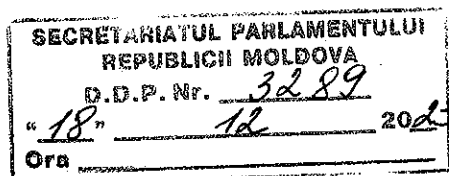
Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2023.12.18 13:03:36 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9322 din 15.12.2023

la proiectul de lege privind importul unui mijloc de transport (Opel model Movano, cu n/i VN1J9CMH632905528, anul fabricației 2005, clasificat la poziția tarifară 8703)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pe pagina web a Parlamentului la 06 decembrie 2023, fiind asigurat accesul părților interesate la materialele proiectului, pentru a putea lua cunoștință și a prezenta sau expedia recomandări.

Spre efectuarea expertizei anticorupție, proiectul a fost transmis la 06 decembrie 2023. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Din nota informativă poate fi dedus că proiectul are drept scop introducerea în țară și plasarea sub regim vamal de import a unui mijloc de transport marca Opel Movano, fără plata drepturilor de import.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune acordarea permisiunii Primăriei comunei Sărata Galbenă (raionul Hîncești), cu titlu de excepție, de a introduce în țară și a plasa sub regim vamal de import, cu scutirea de plata drepturilor de import și fără drept de înstrăinare, a mijlocului de transport marca Opel Movano, anul fabricației 2005, prin derogare de la prevederile Codului vamal, Codului fiscal, Legii nr.172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor și ale Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal.

Prin urmare, conchidem că scopul dedus din nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele Primăriei și a locuitorilor comunei Sărata Galbenă (raionul Hîncești), în ceea ce privește beneficierea de mijlocul de transport marca Opel Movano, anul fabricației 2005.

Din alt punct de vedere, menționăm că o astfel de practică, a scutirilor de plata drepturilor de import, poate genera o discriminare a altor subiecți aflați într-o situație juridică similară, dar care se conformează legislației naționale.

În acest sens, menționăm că proiectul promovează o excepție de la regula generală de achitare a taxelor legal instituite conform procedurilor în vigoare. Acest fapt instituie un precedent judiciar periculos, determinând o inechitate în privința contribuabililor, fapt ce va impulsiona înaintarea solicitărilor de acest gen.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

În nota informativă sunt specificate: denumirea autorului, condițiile care au impus elaborarea

proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare, avizarea și consultarea publică a proiectului.

Deși proiectul va aduce beneficii locuitorilor comunei Sărata Galbenă (raionul Hîncești), totuși acesta constituie premisă pentru solicitarea de la scutirea plății taxelor legale și importul autovehiculelor cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani și a altor subiecți de drept cointeresați.

În aceste împrejurări, vor fi create condiții prielnice de a găsi pârghii legale de eschivare de la plata taxelor legale cu invocarea unui scop nobil.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

În mod direct, implementarea proiectului prenotat nu presupune alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat, fapt confirmat și de către autor în nota informativă.

Proiectul, însă, are un impact bugetar, în sensul micșorării veniturilor la bugetul de stat. Scutirea de la plata drepturilor de import a unui mijloc de transport cu termenul de exploatare de 18 ani va avea drept efect diminuarea încasărilor la bugetul de stat.

În acest sens, menționăm că nota informativă este lacunară la aspectul privind suma mijloacelor financiare de care bugetul de stat va fi lipsit la importul autovehiculului respectiv.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*”

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Proiectul de lege examinat prevede excepții de la prevederile Codului Fiscal, Codului Vamal și Legii nr. 172/2014 privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor și ale Legii nr.1380/1997 cu privire la tariful vamal pentru a importa un mijloc de transport auto cu scutirea de la plata drepturilor de import.

Pe această cale atragem atenția legiuitorului asupra faptului că la moment cadrul legal național este

lacunar și nu conține norme exprese care să conțină reguli clare, transparente care să reglementeze modalitatea de solicitare a unor astfel de facilități, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului nu reglementează activitatea agenților publici sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

<p style="text-align: center;">- 1 -</p>
Obiecție generală asupra proiectului
<p>Obiecții:</p> <p>Prin proiect se urmărește importul unui mijloc de import cu exceptarea de la prevederile actelor normative care reglementează importul autovehiculelor și prevăd perceperea anumitor taxe.</p> <p>Promovarea proiectelor de lege de excepție, într-un mod sporadic, nu profită interesului public, creând senzația de nedreptate și comportament arbitrar. În contextul în care mai multe asemenea proiecte s-au promovat în legislativ, se impune adoptarea unei viziuni echilibrate exprimată într-o soluție legislativă care va fi general-aplicabilă tuturor situațiilor tipice și va fi predictibilă.</p> <p>Adăugător se atenționează asupra anului de fabricație al autovehiculului propus spre import în privința riscului pentru securitatea eventualilor pasageri și a mediului înconjurător. Or, gradul de uzură fizică al autovehiculului prezintă riscuri pentru atingerea interesului nobil urmărit de către autor.</p> <p>Prin urmare se recomandă elaborarea unui act normativ general, impersonal, obligatoriu care să reglementeze cazurile și modalitatea de solicitare a unor astfel de facilități, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.</p> <p>De asemenea, se impune analiza minuțioasă a impactului importului bunurilor, atât din punct de vedere al procesului în care vor fi implicate, cât și din punctul de vedere al protecției mediului înconjurător.</p>
<p>Recomandări:</p> <p><i>Elaborarea unui act normativ general, impersonal, obligatoriu care să reglementeze cazurile și modalitatea de solicitare a unor facilități precum cele prevăzute în proiect, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.</i></p> <p><i>Analiza minuțioasă a impactului importului autovehiculelor la import cu exceptarea de la prevederile actelor normative care reglementează importul autovehiculelor, atât din punct de vedere al procesului în care vor fi implicate, cât și din punctul de vedere al protecției mediului înconjurător.</i></p>

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> • Lacună de drept • Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative • Concurența normelor de drept 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> • Generale
---	--

IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii privind importul unui mijloc de transport este promovat de către un deputat în Parlament, în scopul introducerii în țară și plasării sub regim vamal de import a unui mijloc de transport marca Opel Movano, fără plata drepturilor de import.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

În pofida promovării interesului public de susținere a locuitorilor comunei Sărata Galbenă (raionul Hîncești), totuși proiectele de acest gen tind să impulsioneze subiecții de drept în nerespectarea cadrului legal în ceea ce privește achitarea drepturilor de import. Se reliefează intenția ca, prin căi legale, să se eludeze aplicarea cadrului legal general.

În acest sens, proiectul va crea bază legală de solicitare a scutirilor de acest fel și de către alți subiecți de drept.

Prin urmare, legiuitorul trebuie să examineze minuțios și să trateze în condiții de egalitate și obiectivitate fiecare subiect de drept aflat în aceeași situație juridică, iar promovarea proiectului să fie analizată din perspectiva asigurării interesului public general.

15.12.2023

Digitally signed by Gheorghiță Vadim
Date: 2023.12.15 17:23:21 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Vadim Gheorghiță , Inspector principal